SPGŠ BOSKOVICE ŠKOLNÍ ČASOPIS

POD LAVICÍ



březen
2026

SPECIÁL

číslo 6

SLOVO ŠÉFREDAKTORKY

Ahoj všichni!

Vítám vás u nového vydání našeho časopisu. Toto číslo je trochu jiné, než na jaká jste zvyklí – je totiž celé věnované jednomu tématu a už od pohledu voní textilem, i když tak trochu jinak, než byste čekali.

Hlavním hrdinou je tentokrát udržitelná móda.

Možná si říkáte, proč to řešíme zrovna ve škole. Odpověď je jednoduchá – móda je skvělý způsob, jak se vyjádřit, ale nemusí při tom trpět naše peněženky ani planeta. Nejlepším důkazem byl třeba náš nedávný Swap Project. Bylo super sledovat, jak kousky, které už někdo nenosil, udělaly obrovskou radost někomu jinému. Ten pocit, když ulovíte „nový“ kousek úplně zadarmo, je prostě k nezaplacení!

A co všechno jsme třeba do tohoto „textilního“ speciálu zabalili?

- Zajímavosti o materiálech, které vás možná překvapí.
- Možnosti, kde pořídil spešl kousky: sekáče i Vinted
- Komiks: Malé zamyšlení k tématu, kolik věcí reálně potřebujeme k tomu, abychom byli cool.
- a mnoho dalšího...

Doufám, že vás tohle tematické číslo inspiruje k tomu, abyste příště místo nákupáku zkusili raději prohrabat skříň nebo vyrazili na další swap.

Příjemné čtení!

Zuzka Chytráčková, šéfredaktorka

Co si můžete přečíst

4 Fast fashion a Ultra fast fashion
6 Trash? No thanks!
8 Komiks
9 Swap oblečení
10 Jak problému zamezit?
13 Secondhandy
14 Vinted

Kahoot!

Fast fashion:

levná móda, která má svou cenu

Anna Marie Urbanová

Určitě to znáš, jdeš do obchodu nebo scrolluješ e-shop a najednou vidíš hromadu super oblečení za velmi nízké ceny. Tričko za pár korun, mikina podle posledních trendů a pokušení je na světě! Nakonec si toho koupíte víc, než jste chtěli, i když jste potřebovali jen pár věcí. Přesně tohle je fast fashion, tedy rychlá móda.



Fast fashion funguje jednoduše, značky rychle vyrábějí oblečení podle aktuálních trendů, abyste si ho mohli koupit co nejdřív a za co nejlevnější cenu. Nové kolekce přicházejí klidně každý týden, takže je pořád co nakupovat. Zní to skvěle, že?

Jenže to má háček.
Chcete vědět jaký? Čtěte dál!

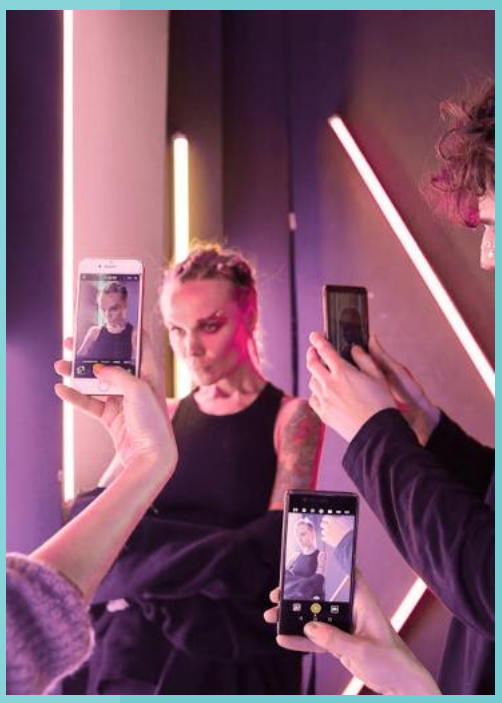
Značky, které spadají do fast fashion:

Zara je jednou z největších fast fashion značek, rychle kopíruje trendy z přehlídek
H&M dostupná móda pro širokou veřejnost
Forever 21 je populární hlavně mezi teenagery
Bershka vytváří trendy kousky zaměřené na mladé lidi
Pull&Bear se zaměřuje na casual styl inspirovaný streetwear
Stradivarius je spíš dívčí a elegantnější styl
Primark má velmi levné oblečení ve velkém množství
New Yorker je známý obchod i u nás, cílí hlavně na mladé

Ultra fast fashion:
když je móda až moc rychlá

Anna Marie Urbanová

Máš pocit, že trendy přicházejí a mizí rychleji než kdy dřív? Přesně o tom je ultra fast fashion, ještě extrémnější verze klasické rychlé módy.





Značky jako **Shein** nebo **Temu** přidávají na své e-shopy tisíce nových kousků skoro každý den. Sledují sociální sítě, trendy z TikToku nebo Instagramu a během pár dní z nich udělají oblečení, které si můžeš ihned koupit. Všechno je extrémně rychlé a hlavně extrémně levné.



A právě tady je ten hlavní rozdíl oproti fast fashion. Ultra fast fashion jde často přes všechnu morálku jen proto, aby nabídla co nejvíc trendy věcí za co nejnižší cenu. Neřeší se tolik kvalita, udržitelnost ani podmínky výroby. Hlavní cíl je rychlost a cena.

Ultra fast fashion je zkrátka móda extrému, maximum trendů, minimum ceny, ale často i minimum ohledu na všechno ostatní.

Fast fashion je fajn, když chcete být „in“, ale je dobré vědět, co se za ní skrývá. Nakonec je to hlavně o tom, jak se rozhodneš ty.

TRASH? NO THANKS!

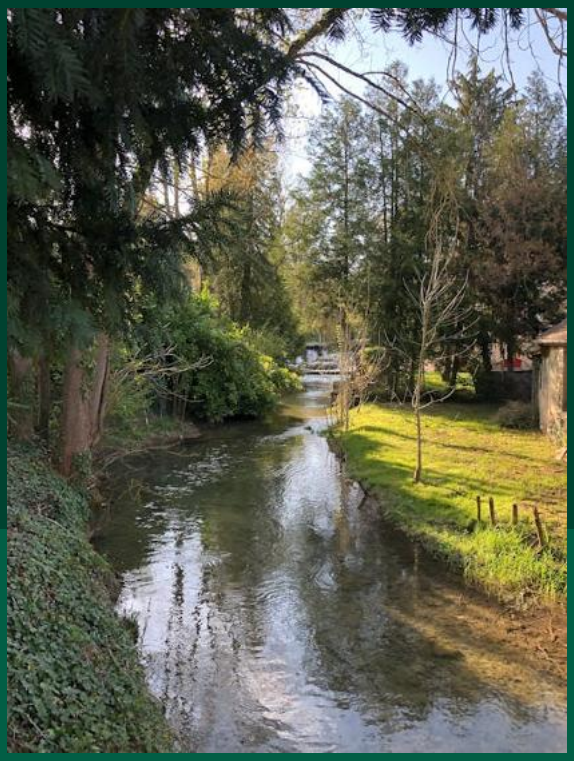
Být ECO je nový trend!

Zuzana Chytráčková

Problematika výbušného nakupování hromad levného oblečení tu je s námi už nějakou dobu. Stalo se trendem nakupovat v nekvalitních obchodech, kde se chemické složení materiálů podobá spíše laboratorním experimentům než kvalitním a hlavně bezpečným výrobkům určeným k dennímu nošení. Nemluvě o tom, že „levné“ oblečení často šijí děti, které místo vzdělávání a vývoje pracují za minimální částky v továrnách, kde se právě tahle masová móda vyrábí. Tohle je ale jen pár z mnoha a mnoha problémů týkajících se „jednorázové“ módy.



Problémy jednorázové módy



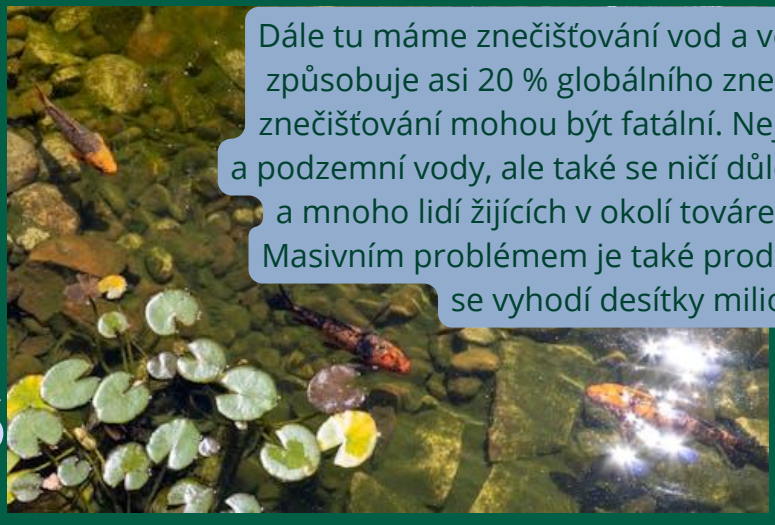
DOPAD NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Je potřebné si uvědomit, že nakupováním hromad oblečení škodíme přírodě a tím i sami sobě.

Jak?

Nejprve se podíváme na úplný počátek. Výroba oblečení má totiž překvapivě velkou uhlíkovou stopu. Módní průmysl celkově vytváří asi 8 – 10 % světových emisí CO_2. To je víc, než třeba letecká a lodní doprava dohromady.





Dále tu máme znečišťování vod a vodních zdrojů. Módní průmysl způsobuje asi 20 % globálního znečištění vody. Důsledky tohoto znečišťování mohou být fatální. Nejen, že jsou znečišťovány řeky a podzemní vody, ale také se ničí důležité ekosystémy (ryby, rostliny) a mnoho lidí žijících v okolí továren trpí zdravotními problémy. Masivním problémem je také produkce odpadu. Každým rokem se vyhodí desítky milionů tun oblečení!

Co se děje s oblečením, když ho vyhodím?

- **Skládky** - Nejčastěji vyhozené oblečení putuje na skládku. Přírodní materiály se rozloží (pozor - mohou přitom uvolňovat chemikálie), zatímco syntetické (př. polyester) se rozkládají třeba i desítky až stovky let a rozkládají se na mikroplasty.
- **Spalovny** - V některých případech se oblečení dostane do spalovnen. Při tomto procesu se do ovzduší uvolňuje emise CO_2 a toxické látky.

Mikroplasty hrají v ekologii také velkou roli. Ale co to vlastně mikroplasty jsou?



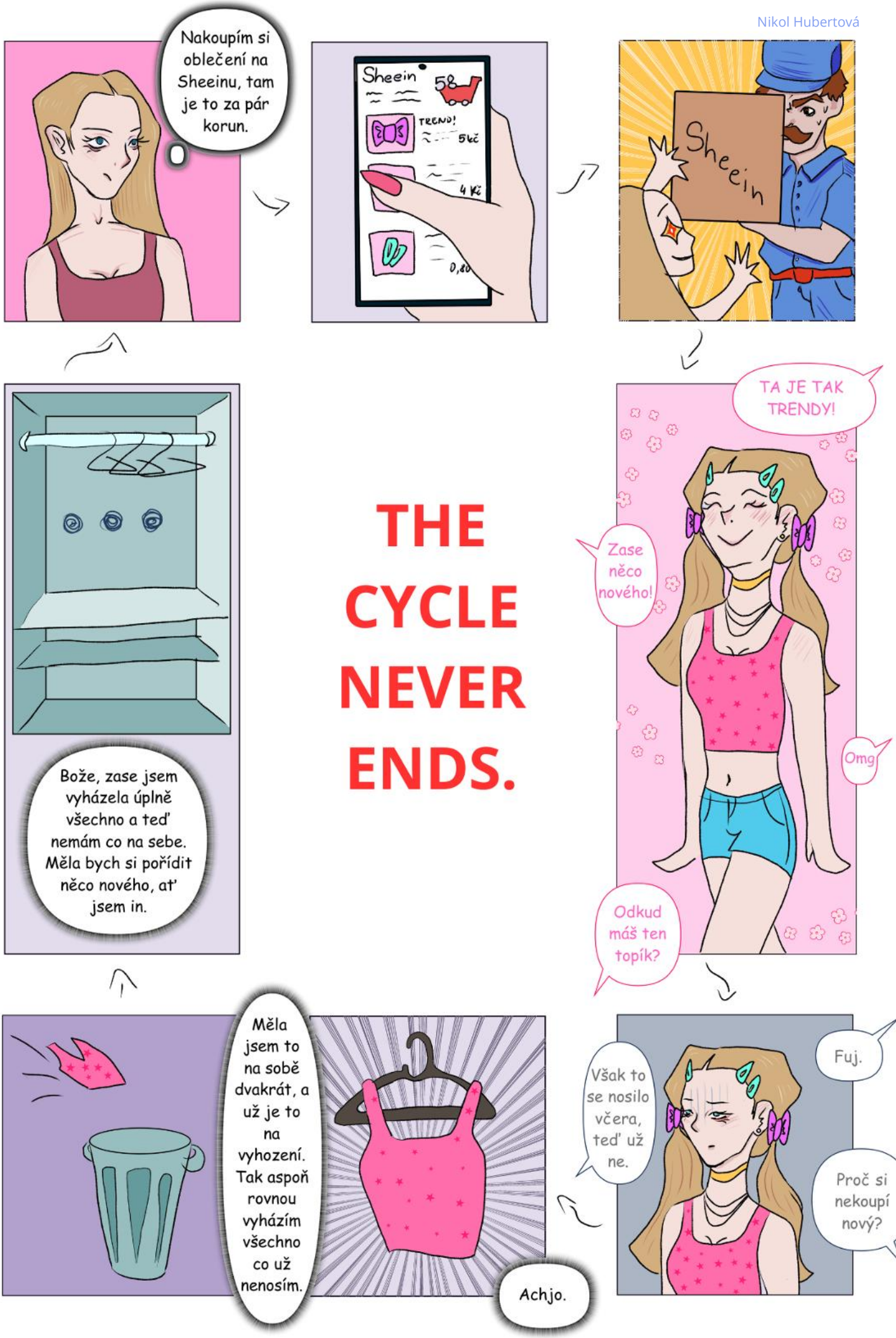


MIKROPLASTY

jsou extrémně malé kousíčky plastů, které vznikají např. rozpadem plastů či uvolňováním ze syntetických oděvů. Dnes se vyskytují prakticky všude. **Fun fact:** Vědci našli mikroplasty až na samém dně Mariánského příkopu (v hloubce přibližně 10 – 11 tis. kilometrů). Další nálezy byly např. na Mount Everestu, v Arktidě a Antarktidě, v dešťové vodě a dokonce i v lidské krvi a plících.

A to jsem zdaleka nezmínila všechny problémy způsobené fast fashion. Jak můžete vidět, ubližujeme tím jak planetě, tak i sami sobě a svým blízkým. Zkusme proto zpomalit a příště, než si něco koupíme, si jednoduše říct, jestli to fakt potřebujeme.

Nikol Hubertová



THE CYCLE NEVER ENDS.

SWAP OBLEČENÍ

environmentální projekt 4. A

Zuzana Chytráčková



Jak vlastně vznikl tento nápad?

Nápad na projekt SWAP oblečení vznikl přímo ve škole během hodiny biologie, kdy jsme probírali téma ekologie a dopady lidské činnosti na životní prostředí. Při diskusi jsme se zaměřili i na textilní průmysl, který patří mezi velké znečišťovatele planety – například kvůli nadměrné spotřebě vody, chemikáliím a velkému množství odpadu. Uvědomili jsme si, že spousta oblečení končí zbytečně vyhozená, přestože je stále nositelná. To nás přivedlo k myšlence vytvořit vlastní školní projekt, který by byl jednoduchý, praktický a zároveň měl smysl.

Co je hlavním cílem projektu?

Hlavním cílem projektu je snížit plýtvání oblečením a podpořit jeho opětovné využívání. Chceme studentům ukázat, že není nutné stále kupovat nové věci, když mohou dát druhou šanci těm, které už někdo jiný nepotřebuje. Projekt zároveň rozvíjí ekologické myšlení a vede k větší odpovědnosti za vlastní spotřebu. Dalším cílem je také propojit teorii z výuky s reálným životem a ukázat, že i malé školní projekty mohou mít pozitivní dopad.

Na jakém principu tedy projekt funguje?

Projekt funguje na principu výměny, respektive „second-handového“ prodeje. Studenti přinesou oblečení, které už nenosí, ale je stále čisté a v dobrém stavu. Oblečení se následně roztřídí a vystaví, aby si ho ostatní mohli prohlédnout a vybrat. Každý si pak může odnést kousek, který se mu líbí a který využije. Díky tomu se oblečení dostane k novému majiteli a jeho životnost se prodlouží, místo aby skončilo v odpadu.

Proč jste zvolili právě částku 20 Kč, za kterou si můžeme kousek oblečení pořídit? Částka 20 Kč byla zvolena záměrně jako velmi nízká, aby byla dostupná pro všechny studenty. Nejde o to vydělávat, ale umožnit lidem pořídit si kvalitní a zajímavé oblečení za minimální cenu. Zároveň má i psychologický efekt – lidé si věcí více váží, když za ně alespoň něco zaplatí. Dalším důležitým důvodem je, že výtěžek z celé akce má smysluplné využití.

ECO

Kam putuje výtěžek z akce?

Velmi důležitou součástí projektu je i jeho charitativní rozměr. Veškerý výtěžek z akce putuje na podporu Ukrajiny prostřednictvím organizace Člověk v tísni, konkrétně program SOS Ukrajina. Díky tomu projekt nepomáhá jen životnímu prostředí, ale i lidem, kteří se ocitli v těžké životní situaci. Studenti tak vidí, že jejich aktivita může mít širší společenský dopad.

JAK PROBLÉMU ZAMEZIT?

Nikol Hubertová

NAKUPUJ SECONDHAND

I v secondhand obchodech se dají najít pěkné, zachovalé a hlavně jedinečné kousky. Spousta lidí orientujících se na módu v sekáčích nakupuje právě kvůli těmto faktorům. Toto ale nejsou jediné bonusy nakupování z druhé ruky. Další pozitiva jsou např. nižší ceny za kvalitní materiály, darování druhého života už zapomenutým kouskům, podpora místní ekonomiky a další.









UPCYCLING

Upcycling neboli Upcyklace je další skvělý způsob jak staré oblečení využít novým způsobem. Na internetu se dá najít spousta návodů, např. jak z velkého trička ušít upnuté tílko, z roztrhaných džínů ušít sukni a spousta dalších originálních nápadů. Toto využití materiálu z již zakoupených kousků, které byste jinak vyhodili, ušetří životní prostředí dalších odpadků, podpoří vašeho kreativního ducha a navíc budete mít úžasné OOAK (one of a kind) kusy, na které budete pyšní.
Ze starého oblečení ale nemusíte tvořit jen další oblečení, můžete ho změnit třeba na pomůcky k úklidu domácnosti, ozdoby do pokoje jako dekorační povlaky na polštáře nebo plyšové hračky pro domácí mazlíčky a další.

KVALITA > KVANTITA

Rychlá móda sice nabízí levné a trendy kousky, ale jak už víme, nevydrží dlouho a rychle ztrácí kvalitu.
Udržitelnější značky naopak sází na lepší materiály, férovou výrobu a nadčasové oblečení, které unosíš roky. I když je pořizovací cena vyšší, ve výsledku ušetříš – kupuješ méně, ale kvalitněji.
Zkus proto při nákupech přemýšlet víc do hloubky. Nejde o množství, ale o kvalitu a smysl.

Nikol Hubertová

VYBUDUJ SI VLASTNÍ STYL

Přiznejme si to, každý z nás si alespoň jednou koupil kousek oblečení jen proto, že byl zrovna trendy. Viděli jsme ho na sociálních sítích, na někom oblíbeném, v trendy outfitu - a prostě jsme ho museli mít taky. A pak? Skončil zapomenutý ve skříni, nošený jednou, nebo vůbec. Tak proč místo slepého sledování a nakupování podle trendů nezačnete budovat svůj osobní styl? Možností máte nekonečně. Otevřete Pinterest a vytvořte si nástěnku, která bude jen vaše.



Ukládejte si outfity, které k vám promlouvají. Takhle postupně zjistíte, co se vám líbí, v čem se cítíte dobře a co vás vystihuje. A přesně podle toho se pak můžete řídit při nakupování. Nebojte se zkoušet nové věci, které jste na nikom ještě neviděli. Kupujte kvalitní nadčasové kousky, které lehce skombinujete s ostatními, které už máte v šatníku. Pamatujte, že styl není omezení, ale naopak forma seberozvoje a sebeprezentace. Do toho, co nosíte tak můžete obtisknout kousek sebe. Všichni jsme jedineční, tak proč se oblékáme stejně?

OUTFIT INSPO:







Kousky, které na Vinted můžeš objevit

LET´S TALK MATERIALS

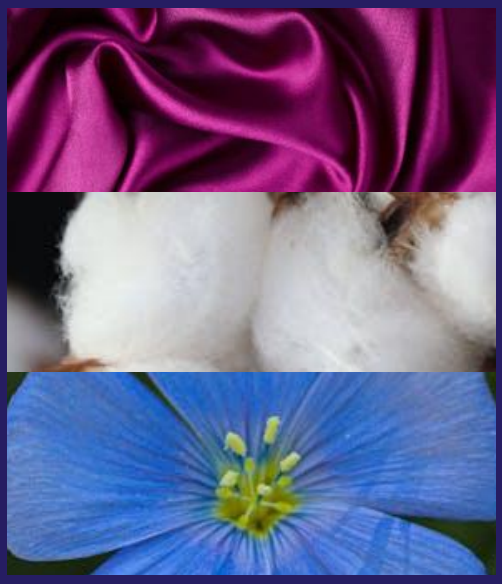
Je pravda, že tahle kolonka je trochu ošemetná. Materiál totiž rozhodně není něco, co můžeš posuzovat jen podle prvního dojmu. Na první pohled může vypadat luxusně, ale realita může být úplně jiná. Není totiž materiál jako materiál. Např. kašmír, necertifikovaný kousek z fast fashion obchodu a kvalitní, ověřený kašmír od dobré značky jsou dva naprosto odlišné světy. A nejde jen o cenovku.

Nikol Hubertová

Na co se tedy dívat?

Původ vláken = odkud materiál pochází a za jakých podmínek byl vyrobený
Délka vláken = delší vlákna znamenají větší odolnost a menší žmolkování
Zpracování = způsob tkaní, pletení nebo chemické úpravy látky ovlivňují kvalitu i životnost
Certifikace = napoví, jestli materiál splňuje určité standardy (např. ekologické nebo etické, Woolmark atd.)
Samotný materiál = přírodní vlákna jsou vždy lepší než jejich umělá náhrada

Nakupujte tedy kvalitnější kousky, u kterých máte kvalitu zaručenou a vybírejte spíše přírodní, nízce zpracované materiály. Mezi dostupné a kvalitní klasiky patří bavlna, ideálně v bio kvalitě, která je odolná, hypoalergení a lehká na údržbu. Skvělou volbou je i len, který je extrémně odolný, vegan a s každým nošením měkne.



Z luxusnějších variant stojí za pozornost hedvábí, které je přirozeně antimikrobiální, obsahuje látky, které pečují o pokožku a vlasy a navíc vypadá elegantně, nebo třeba merino vlna, která v posledních měsících začíná nahrazovat plastový polyester ve funkčním oblečení.

Naopak zkuste postupně omezovat čistě syntetické, plastové látky jako polyester nebo akryl, často nedýchají, rychle se opotřebují a nejsou příjemné ani pro pokožku, ani pro životní prostředí.
Když začnete nahrazovat umělé materiály těmi přírodními nebo kvalitně zpracovanými alternativami, neprospějete jen svému tělu. Dlouhodobě tím šetříte i peněženku a životní prostředí, protože kvalitní věci vydrží déle a nemusíš je neustále nahrazovat novými.
A právě v tom je ten rozdíl.
Jestli vás toto téma zaujalo a chtěli byste se o něm dozvědět více, podívejte se na tyto tvůrce, kteří o problematice materiálů mluví.

@miko_ps
@alextwma

Secondhandy

Anna Marie Urbanová



Second handy jsou v posledních letech stále oblíbenější. Lidé v nich nakupují nejen kvůli nízkým cenám, ale také proto, že chtějí omezit podporu fast fashion a nakupovat udržitelněji. Oblečení z druhé ruky navíc bývá originální a často i kvalitnější než některé nové kousky z běžných obchodů.

V Boskovicích a okolí se nachází několik second handů. Mezi nejznámější patří Secondhand Kejík HALA Secondhand Elvel V PRŮCHODU Genesis Second Hand Levný Textil nebo menší obchody jako Kapitánka Secondhand a Secondhand 4 You. Oblíbené jsou také SWAP budky, kde si lidé mohou oblečení vyměňovat.

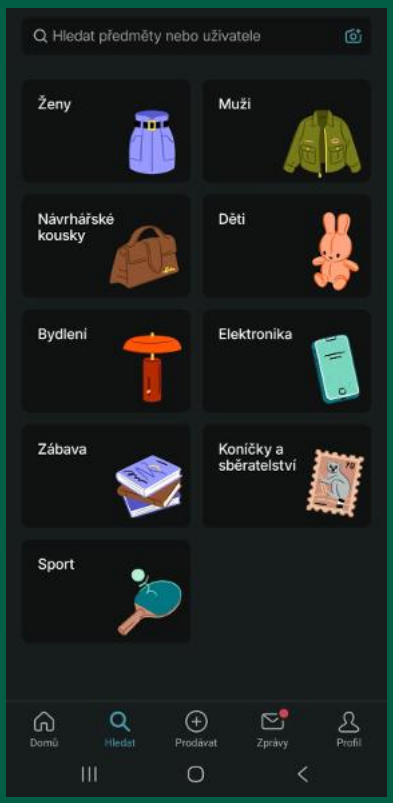


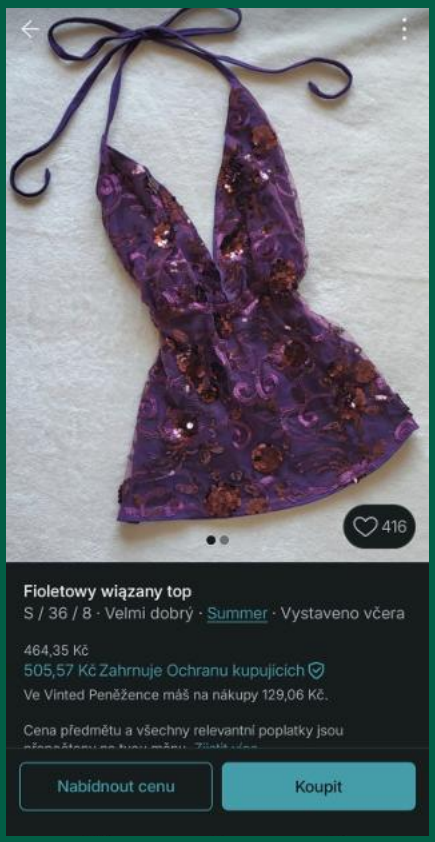
Second handy dnes dokazují, že móda nemusí být drahá ani neekologická. Stále více lidí v nich hledá nejen levné oblečení, ale i vlastní styl a způsob, jak pomoci životnímu prostředí.

Když sekáč nestačí, zkuste Vinted!

Anna Marie Urbanová

Ne vždycky máte čas obcházet obchody. A přesně tady přichází na řadu Vinted. Aplikace, která funguje jako online secondhand.





Princip je jednoduchý. Lidi prodávají oblečení, které už nenosí, a vy si ho můžete koupit za mnohem nižší cenu. Stačí scrollovat, filtrovat podle značek, velikostí nebo stylu a během pár minut máte vybraný outfit.

Velké plus je, že na Vintedu najdete úplně všechno. Od basic topů až po značkové kousky, které byste v normálním obchodě koupili za několikanásobek ceny. Navíc můžete sami prodávat, takže místo toho, aby vám oblečení leželo ve skříni, si na něm ještě vyděláte.

Je důležité, že stejně jako klasické sekáče pomáhá Vinted omezovat fast fashion.

A upřímně, není lepší mít originální outfit, který jste ulovili v sekáči nebo online, než nosit to samé, co má půlka školy?

POD LAVICÍ

ročník 5.
číslo 6

šéfredaktor: Zuzana Chytráčková
redaktorky: Nikol Hubertová, Anna Marie Urbanová
sazba a grafika: Nikol Hubertová
autor fotografií: AI a Nikol Hubertová
fotografie na přední straně obálky: autorská - Nikol Hubertová
komiks: autorský - Nikol Hubertová
koordinátor: Mgr. Gabriela Pléhová, DiS.

web: www.spgs-bce.cz/skolni-casopis_full

periodicita: občasník

název vydavatele, adresa sídla:
Střední pedagogická škola Boskovice
Komenského 5
680 11, Boskovice

